

Tisztelt Hölgyem és Uraim !
Tisztelt Vendégeink !
Kedves Barátaim és Diáktársaim!

Nem könnyű beszélnem '56-ról, hiszen akkor még nem is éltem, mint ahogyan mi diák-korúak csak hallomásból tudunk az akkor történekekről.

Ráadásul egy olyan szobor környezetében kell beszélnem erről, mely szobor egy halottat ábrázol. Olyan halottat, akit hivatásának teljesítése miatt végeztek ki. Tóth Ilona orvostanhallgató volt, aki a forradalom alatt áldozatos munkával, életveszélyben végezte azt, ami egy orvos – tágabb értelemben véve minden tisztessége ember - kötelessége kell hogy legyen: menteni az embereket, gyógyítani a betegeket, sebesülteket... Bár még csak medika volt, nem tette le hivatalosan a hippokratészi esküt, mégis azt tette, amit tennie kellett. És meghalt érte... kivégezték azért, amit élethivatásának választott, az emberek gyógyítását, szenvedő embertársainak megsegítését.

És vannak olyanok, akik tragikus halála után is még megpróbálták őt besározni, lejáratni s tették mindezt az ún. rendszerváltás után. Vagyis nemcsak az emberség, a szabadság, a haza- és emberszeretet gondolata létezik, hanem a másik oldal is. A fény és az árnyék... A jó és a rossz. Tanuljuk meg felismerni őket s akkor tudni fogjuk mindig, melyik oldalon állunk, hogyan maradhatunk meg tisztán, emberséges emberként. Mert mi itt mindannyian olyan hivatást – és nem szakmát – választottunk, melynek során emberek egészsége, boldogsága, sokszor élete a tét. S amelyet nem lehet másként jól végezni, csak akkor, ha tiszteljük és szeretjük az EMBERT.

Tóth Ilona személye és halála jelkép. Szomorú és egyben felemelő. A hivatástudat, az emberi szabadság jelképe. És az emberi aljasságé, a terroré, az embertelenségé is egyben. Mint ahogyan jelképként kell értékelnünk azokat a gyerekeket is, akik közül sokan még fiatalabbak voltak mint most mi vagyunk és akik életüket áldozták azért, amiben hittek. A hazájukért, a szabadságukért. A hazánkért, a szabadságunkért...

1956 a magyar történelem fényes pillanatai közé tartozik. Amikor a megalázott felemelte fejét, amikor a megtaposott felállt és amikor egy ország mondta azt: „elég” !

Olyan időszak volt ez, melyre a mai napig talán jobban emlékeznek a világban, mint idehaza, hiszen itt utána közel négy évtizedig ment az agymosás és félrevezetés. Szüleink meséltek nekünk – már akinek meséltek – a fegyvert alig

elbíró tizenévesekről, a harcoló civilekről, az éhező fővárosba faluról ingyen szállított, teherautókról osztogatott ajándék-élelemről, a fegyvertelen tömegbe belegéppuskázó pártkatonákról, a forradalmárok oldalára átálló orosz kiskatonákról, tisztekről, a győzelem gyönyörű mámoráról, majd tankokkal szétlőtt Budapestről, utcákon heverő halottokról, gyászról, sírásról és megtorlásról... Csak ennyit tudunk minderről – ha egyáltalán ennyit is tudunk.

Nekünk már mindebből csak ez a megemlékezés maradt. Az emlékezés joga – és kötelessége. A példa és a jelkép. A tisztesség, a haza- és emberszeretet, az emberség példája.

Történelmünk tele van ilyen példákkal. Zrínyi, Rákóczy, Thököly, Bocskai, Kossuth, a '48-as gyerekhonvédek, az '56-os gyerekharcosok, a Tóth Ilonák és a Mansfeld Péterek példája, akit 16 éves korában ítélték halálra a kommunisták és a 18-ik születésnapján akasztottak fel.

Ők megmaradtak és megmaradnak nekünk jelképként.

1956-ban elárultak bennünket. A Nyugat odadobott egy szuezi alkuért, mint ahogy elárultak és eldobtak 1848-ban is. Jó tanulság ez. Annak a tanulsága, hogy soha ne hagyatkozzunk másra. Nem számíthatunk másra, nem bízhatunk másban, csak a saját erőnkben, tudásunkban, bátorságunkban.

Mi itt az egyetemen, büszkék lehetünk. A mi egyetemünk hallgatói, tanárai mindig élen jártak, amikor a hazáért, a szabadságért, a becsületért kellett kiállni. Ezt ne felejtsük el soha. Legyünk büszkék az elődeinkre, legyünk büszkék a Tóth Ilonákra, a névtelen hősökre, akik ugyanolyan diákok voltak mint mi, ugyanúgy örültek az életnek, szórakoztak, szerettek és néha ugyanúgy megbuktak a vizsgáikon. De hittek valamiben. Legfőképpen önmagukban.

Most talán más helyzetben vagyunk. De jusson eszetekbe a régi bölcsesség: az a fa, amelynek nincsenek gyökerei, soha nem növeszt lombkoronát...

Nekünk vannak gyökereink – és vannak jelképeink. Ezeket soha ne felejtsük el. Rejtsük el szívünkben, hogy ott éljenek tovább.

Emlékezzünk rájuk, tanuljunk tőlük és legyünk mindig méltók hozzájuk.

Tudom és hiszem, hogy mi ilyenek vagyunk!

Köszönöm hogy meghallgattatok.

Isten áldjon meg Mindannyiánkat...